

กระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิมมานรดี

The Supervision Process of the Administrator of

Wat Nimmanorradee School

ณปภา ธรรมเสนา*

Napapa Thammaseana

* โรงเรียนวัดนิมมานรดี สังกัดกรุงเทพมหานคร

รับบทความ 25 กันยายน 2561 แก้ไขบทความ 23 พฤศจิกายน 2561 ตอรับบทความ 24 มกราคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดนิมมานรดี สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดนิมมานรดีจำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิมมานรดีพบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ: กระบวนการนิเทศ, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนวัดนิมมานรดี

Abstract

The purpose of this research was to study supervision process of administrator of Wat Nimmanorradee School, under Bangkok Metropolitan Administration in 4 Internal management aspects: Academic function, Teaching function, Supervision function, and educational technology function. Samples are 86 teachers. Data were collected using 5-point rating scale questionnaire and were statistically analyzed in percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The findings revealed that over all supervision process of Administrator of Wat Nimmanorradee School was at high level. Considering each aspect, the results ranged from high

to low level as follows: Learning process, Teaching function, Supervision function, and educational technology function, respectively.

Keywords: Supervision Process, Administrator, Wat Nimmanorradee School

บทนำ

โลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมที่มีความรู้เป็นฐาน โดยอาศัยความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งเทคโนโลยีและสังคมเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา ต่างให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มกำลังพัฒนาให้เทียบเท่าานาประเทศ รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 หลายประเทศจึงต้องเร่งพัฒนาระบบการศึกษา ตั้งแต่ปฏิรูปหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของครู รวมไปถึงระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพและสามารถยืนหยัดบนเวทีโลกได้ การศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ จัดสภาพแวดล้อม จัดสื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน อีกทั้งแหล่งวิทยาการต่าง ๆ มากมาย มาตรา 10 ได้บัญญัติไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน การสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา การนิเทศการศึกษาสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา การดำเนินการนิเทศให้ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งเรียกว่า PIDRE คือการวางแผนการนิเทศการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาตามความต้องการ จากนั้นต้องให้ความรู้ก่อนการนิเทศเพื่อให้เข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการ ดำเนินการปฏิบัติการนิเทศ มีการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศและต้องมีการวัดผลประเมินผล (ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์. 2553) สงัด อุทรานันท์ (2554) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียนการสอนและการดำเนินการโดยทั่วไป รวมทั้งจัดให้มีความพร้อมทางวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ต้องอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา วิทยาศาสตร์ และความเป็นประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ การบริหารงานการศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจขอบข่ายของเนื้อหาและหลักการบริหารงานวิชาการ รวมไปถึงจนถึงการจัดการเรียนการสอนของครูอาจารย์ จัดให้มีการประชุม

ปรึกษาหารือเพื่อจะได้วางแผนได้ถูกต้อง มีการจัดการบริหารที่ดีโดยมีเทคนิควิธีการที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพได้ตามเป้าหมายและความคาดหวังของหลักสูตรกระบวนการนิเทศการศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษาโดยการให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ จึงเป็นการวางแผนปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนลำดับสุดท้าย เพราะการนิเทศเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นที่ยอมรับในปัจจุบันว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับการสอนทั้งหมด ดังนั้นไม่ว่าจะพิจารณาในแง่มุมใดก็ตาม ผู้บริหารสามารถใช้การนิเทศเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหาร การนิเทศ จึงมีความสำคัญที่ผู้บริหารไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการทำงานร่วมกับครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกัน เพื่อมุ่งจุดหมายอันเดียวกัน คือ ผู้เรียนมีคุณภาพและมีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนดคือ มีผลสำเร็จทางการเรียนสูง หรือเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่ง

ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่หลากหลาย เช่น สุจิตรา แซ่จิว (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่ากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย พฤติกรรมการสอนของครูโดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย การหาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษาดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษาให้มีกระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากที่สุดเช่นเดียวกับ ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่าบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายใน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ส่วน สุภาพร พลจันทิก (2559) ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าการดำเนินการนิเทศครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

โรงเรียนวัดนิมมานรดี มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,767 คน เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) โดยภาพรวมแล้วบางกลุ่มสาระยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ

โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไม่ผ่านระดับประเทศในปีการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดมาจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศการศึกษา ขาดการวางแผนที่ดี มอบหมายงานไม่ชัดเจน ขาดการนิเทศ ติดตามประเมินผล โดยมีปัญหาด้านกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มีความไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ครูบางคนยังไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและขาดการเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานเชิงคุณภาพ เนื่องจากภาระงานมาก ผู้บริหาร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมอบอำนาจให้ผู้บริหารงานเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารต่าง ๆ ในโรงเรียนให้ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กระทรวงกำหนดไว้โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ โดยกระบวนการนิเทศ การศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารงานทั้งหมดในโรงเรียน แต่จากผลสัมฤทธิ์ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) โดยภาพรวมแล้วบางกลุ่มสาระยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่า พอใจ แสดงว่าผู้บริหารมิได้ใช้ความสามารถอย่างแท้จริงหรือขาดกระบวนการนิเทศการสอน ซึ่งจะมีส่วน ช่วยให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการมีคุณภาพที่สูงขึ้นได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระบบการนิเทศของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนวัดนิมมานรดี เพื่อให้ทราบว่าการนิเทศของผู้บริหารอยู่ในระดับใด และมี แนวทางในการพัฒนาระบบการนิเทศของผู้บริหาร เป็นลักษณะอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทาง ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาระบบการนิเทศให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาระบบการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดนิมมานรดี ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดนิมมานรดี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 86 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

กระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิมมานรดี จากกรอบแนวคิดด้านการนิเทศ การศึกษา ที่ได้สรุปตามแนวคิดของนักวิชาการมาเป็นกระบวนการนิเทศ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน งานวิชาการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนวัด นิมมานรดี ยึดกรอบแนวคิดด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เซงเก้ (Senge, 1990) ซึ่งมีองค์ประกอบที่

สำคัญ 5 ด้าน คือ การเป็นบุคคลที่รอบรู้ การมีแบบแผนความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้ร่วมเป็นทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และตำแหน่ง มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดนิมมานรดี การเป็นบุคคลที่รอบรู้ 10 ข้อ การมีแบบแผนความคิด 10 ข้อ การมีวิสัยทัศน์ร่วม 10 ข้อ การเรียนรู้ร่วมเป็นทีม 10 ข้อ และการคิดอย่างเป็นระบบ 10 ข้อ รวม 50 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดแนวคิดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. สร้างแบบสอบถาม โดยใช้การรับรู้ของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน 5 ด้าน คือ 1) การเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) การมีแบบแผนความคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 4) การเรียนรู้ร่วมเป็นทีม 5) การคิดอย่างเป็นระบบ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรง ของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC, Index of Objective Congruence) มีค่าเท่ากับ 1.00

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ความเชื่อมั่น 0.816

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่น ไปใช้กับครูผู้สอนโรงเรียนวัดนิมมานรดี จำนวน 86 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิมมานรดี เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ครูโรงเรียนวัดนิมมานรดี จำนวน 86 คน

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 86 ฉบับ เก็บคืนได้จำนวน 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดนิมมานรดี ใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) การเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) การมีแบบแผนความคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 4) การเรียนรู้ร่วมเป็นทีม 5) การคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

กระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิมมานรดี พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้เหมาะสม สร้างให้ผู้เรียนมีความสุข ดูแลห้องเรียนสะอาด บรรยากาศวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา และส่งแผนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอนในการจัดการเรียนรู้อย่างตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาการประเมินผลหลังจากการดำเนินการนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำกรนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคุณภาพและเป็นระบบ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดการนิเทศการศึกษา อย่างเป็นขั้นตอนมีกระบวนการที่เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการผลิตสื่อการสอนที่เหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้เรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความชำนาญในการประดิษฐ์สื่อการสอนและวิธีใช้สื่อการสอน เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาด้วยการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้เหมาะสม รู้จักความต้องการของผู้เรียนว่าผู้เรียนต้องการอะไร ความต้องการนั้นสามารถต่อยอดหรือบูรณาการกับสิ่งใดได้บ้าง สิ่งเหล่านี้จะทำให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเอง ในส่วนของการจัดห้องเรียนมีการจัดให้ห้องเรียนมีความสะอาด ปลอดภัย นำรูน่านาเรียน มีบรรยากาศเป็นวิชาการทำให้ผู้เรียน เรียนหนังสืออย่างมีความสุข และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา ตรงส่วนนี้มีความสำคัญมากเนื่องจากผู้บริหารจะมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างมีระบบ ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละสายชั้นอย่างละเอียด ครูธุรการประจำสายชั้นจะต้องเก็บรวบรวมแผนการจัดการเรียนรู้ทุกสัปดาห์เพื่อนำส่งให้ผู้บริหารตรวจสอบความถูกต้องก่อนจะนำไปทำการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอนได้ดีขึ้น ครูจะได้เตรียมการสอนให้พร้อมสำหรับนักเรียนทุกคนเพราะแผนการจัดการเรียนรู้นี้เป็นหัวใจสำคัญของครูอีกด้วย การที่แผนการจัดการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพได้สิ่งที่เป็นส่วนสำคัญคือ ครูผู้จัดทำและผู้บริหารที่ต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด โดยโรงเรียนวัดนิมมานรดี คณะผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ผลจึงเกิดกับผู้เรียนโดยตรงคือผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ในรายวิชาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2550) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำเนื้อหาที่มีสาระเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาผูกให้เป็นเรื่องเดียวกัน จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะองค์รวม สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของอภิญญา ศรีนเรศรัษฐ์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอบางบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 การศึกษาครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในของครูในอำเภอบางบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในเขตอำเภอบางป่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 183 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนให้เหมาะสมสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับวิจัยของ รุจามา วงศ์กาฬสินธุ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์และหาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 2,488 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในนำเสนอเพื่อการพัฒนา 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ 2) ขั้นประเมินผลการนิเทศ 3) ขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ และแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 5) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 6) ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 7) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายผลในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญในการบริหารสถานศึกษา เพราะงานวิชาการนั้นเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา โดยเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวม และจัดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ ผู้บริหารจะมีการวางแผนการปฏิบัติงาน และติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนวัดนิมมานรดี มีการวางแผนงานวิชาการในทุกภาคเรียน เช่น จัดทำปฏิทินกำหนดวันตลอดปีการศึกษา ติดตามแผนการสอนของครู มีการติดตามงานวิจัยในชั้นเรียนให้ตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการติดตามการทำงานของครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ สันติ บุญ

ภิรมย์ (2552) กล่าวว่างานวิชาการและการบริหารงานวิชาการสามารถแยกกล่าวได้ 2 ประการดังนี้ ความหมายของงานวิชาการ คือ งานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาหรือโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยงานย่อย ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรการพัฒนาหลักสูตร วิธีสอนสื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ ประการที่สอง ความหมายการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ หมายถึงการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมกรรมที่สำคัญ ที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตดา ศิริพัฒน์กุล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามการปฏิบัติงาน ตามประสบการณ์ ขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในจังหวัดระยอง ตราด และจันทบุรี จำนวน 358 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของการศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อให้นักเรียนใหม่ได้รู้วัตถุประสงค์ของโรงเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน การสอนซ่อมเสริมมีการทดสอบทักษะการอ่านภาษาไทย ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และทักษะการคิดคำนวณเป็นประจำทุกเดือน เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนให้กับนักเรียน จัดห้องเรียนให้สะอาดมีบรรยากาศวิชาการ ทั้งยังมีกิจกรรมกลุ่มสนใจ ที่ให้นักเรียนได้เลือกประเภทเรียนตามที่ตนเองสนใจ อาทิ กลุ่มกีฬา กลุ่มอาหาร กลุ่มดนตรี-นาฏศิลป์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนาวาสี (2552) กล่าวว่า ขนาดกลุ่มผู้เรียน บทบาทของผู้เรียนผู้สอน และจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับขนาดของกลุ่มผู้เรียนและสอดคล้องกับวิจัยของ อาทิตยา ศรีประสิทธิ์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยโรงเรียนวรพัฒน์ จังหวัดสงขลา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยโรงเรียนวรพัฒน์ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูหัวหน้าระดับชั้นอนุบาล 1 – 3 และครูเข้าใหม่พร้อมด้วยคู่มือ จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต แบบประเมิน แบบบันทึก และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านการเขียนแผนการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บทบาทของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้

และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลง 2) ความสามารถในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านการเขียนแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้บทบาทของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการ ประเมินผลการเรียนรู้
ตามสภาพจริงของครูปฐมวัยในภาพรวมพัฒนาขึ้น โดยความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ช่วง
ก่อนและระหว่างปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับปฏิบัติได้บางส่วน และหลังปฏิบัติการนิเทศความสามารถในการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฏิบัติได้ครบถ้วน และ พบว่า ประสบการณ์ในการสอนของคุณีเทศมีผล
ต่อการพัฒนาระดับความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของคุณีเทศทั้ง 2 คน และ 3) เด็กปฐมวัยได้
มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง การคิด และการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น

ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารให้การชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ
และความร่วมมือกับครูในสถานศึกษา นิเทศการสอนครูประจำวิชาทุกภาคเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
ให้มีประสิทธิภาพ ครูมีการวางแผนทุกขั้นตอนในการสอน ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนและเป้าหมายของ
การศึกษาที่กำหนดไว้รวมทั้งการสนับสนุนวิชาชีพของครูให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด
ของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษา
เพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุง
การเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นที่น่าพอใจตามจุดหมายของการศึกษา และสอดคล้อง
กับวิจัยของ สุภาพร พลจันทร์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชน ที่จัด
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดนครราชสีมา วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดำเนินการ
นิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครราชสีมา ตามการรับรู้ของครู
2) เปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามการรับรู้ของครูที่
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระดับการศึกษาที่เปิดสอนของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 346
คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5
ระดับ ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด
นครราชสีมา ตามการรับรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน
และปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือการดำเนินการ
นิเทศ การประเมินผลการนิเทศ การสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศและการให้ความรู้ก่อน
การดำเนินการนิเทศ

ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี
ทางการศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศการศึกษาการพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสอน มีการผลิตสื่อการสอนที่หลากหลาย ใช้สื่อที่ทันสมัย
และมั่นคงถาวร มีช่องโทรทัศน์ ICT ในการถ่ายทอดสดรายการของโรงเรียน ครูฝึกสอนนักเรียนให้ดำเนิน
รายการ โดยเทคโนโลยีจะช่วยให้ครูพัฒนาสื่อการสอนและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิรันดร์ สุธีนิ

รันดร์ (2561) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาในกระแสโลกาภิวัตน์ และสภาวะธุรกิจไร้พรมแดน เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ เกิดขึ้นพร้อมกัน 3 ด้าน คือด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมือง ส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคม ทุกคนจึงต้องปรับตัว ในการบริหารจัดการศึกษา เทคโนโลยีจะช่วยให้ครูสามารถ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น หากหน่วยงาน ใดสามารถบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว ย่อมได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้น เทคโนโลยี สารสนเทศจึงจำเป็นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากร และสอดคล้องกับวิจัยของพิมพ์พรณ สุริโย (2552) กล่าวว่า ความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้รัก การอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการ ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบภายในและภายนอก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการพัฒนาห้องสมุดและ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้อยู่เสมอ
3. ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับ ครูในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
4. ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีความ ชำนาญในการประดิษฐ์สื่อการสอนและรู้วิธีใช้สื่อการสอน เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ที่ส่งผลให้กระบวนการนิเทศการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรจะศึกษาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา เนื่องจากจะทำให้ได้เห็นกระบวนการทำงานในระดับที่สูงขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (และแก้ไขเพิ่มเติม 2545, 2553). กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ สุธินรินทร์. (2561). ทฤษฎีและการบริหาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- บุญชม ศรีสะอาด, และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตรฐาน
ประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 3(1), 23-24.
- ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2558). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน
จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ: สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิมพ์พรรณ สุริโย. (2552). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เทศบาลกลุ่ม
การศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- รุจภา วงศ์ภาพสินธุ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของกระบวนการนิเทศ ภายในกับ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุจิตรา แซ่จิว. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในในสถานศึกษา กับพฤติกรรมการสอน
ของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การ
บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.
- สุภาพร พลจันทร์. (2559). การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
จังหวัดนครราชสีมา. สึกขา วารสารศึกษาศาสตร์, 3(2).
- อภิญา ศรีนเรศรัษฐ์. (2558). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอ
บางบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศา
สตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อาทิตยา ศรประสิทธิ์. (2559). กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ ของครูปฐมวัยกรณีศึกษาโรงเรียนวรพัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มสธ., 9(2), 270-284.
- Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning
Organization*. New York: Doubleday.